Länsstyrelsen
Värmland

Riksintresse för kulturmiljövården: Eda skansar

Områdesnamn: Eda skansar

Områdesnummer: K 5

Kommun: Eda

Socken: Eda

Sammanfattning

Innehåll

Försvar. Gränsbefästning 1600-tal.

Urvalsmotiv

Vetenskapligt/Pedagogiskt. Befästningssystem med fyra välbevarade skansanläggningar vid gamla riksgränsen mot Danmark-Norge från orostiderna 1657-1809.

Beskrivning

Eda skans, belägen på krönet av en höjdrygg 300 m väster om vägen mellan Åmotfors och Charlottenberg, anlades först såsom ett befäst fältlager 1657. Därefter har den i olika omgångar blivit ombyggd och förstärkt, särskilt under Karl XII:s norska fälttåg 1716-18, då den utgjorde en viktig stödjepunkt i det svenska försvaret. Ännu en gång, 1808-09, ägde skansen betydelse ur militär synpunkt. Senare fick den förfalla, men restaurerades 1939-40 och vårdas nu som ett historiskt minnesmärke. Väster om huvudskansen, men i samma befästningssystem, ligger ytterligare tre skansar de så kallade ettans, tvåans och treans skansar.

Kulturhistoriskt värde

Landets sannolikt bäst bevarade skans och befästningssystem från den gamla riksgränsen mot Danmark-Norge och de återkommande

gränstvisterna och krigshandlingarna åren 1657-1809.
Befästningsverket markerar västra Värmlands roll som gränsbygd.

Hot

Ej specificerat.

Skydd

- Skansar och minnesstenar utgör fornlämningar enligt Kulturminneslagen (KML).
- Huvudskansens gränser är fastställda vid lantmäteriförrättning.

Avsikter och åtgärder

Fortsatt statlig fornvård. Nybebyggelse inom befästningarnas siktfält undviks helt.

Riksantikvarieämbetets värdetext (1996)

Motivering

Befästningar som är ett av landets bäst bevarade gränsbefästningssystem.

Uttryck för riksintresset

Fyra skansanläggningar med den 1657 uppförda, 1717 och 1808 förstärkta huvudskansen, samt tre vid det senare tillfället anlagda stödskansar. Renoverades under andra världskriget.

Övrigt

Riksintresset Eda skansar överensstämmer i stort med kulturmiljön Eda skansar (344) enligt kulturmiljöprogrammet för Värmlands län.

Ändringsinformation

Datum, kommentar:

- 2007-11-05: Huvuddelen av informationen hämtad från 1988 års beskrivning av riksintressen i Värmlands län.

- 2007-12-10: Beskrivningen av områdets skydd ändrad till aktuella förhållanden och gällande lagstiftning.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan.